

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

ФАКУЛЬТЕТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

КАФЕДРА ЛОГОПЕДІЇ ТА ЛОГОПСИХОЛОГІЇ

ЩОДЕННИК
з виробничої педагогічної практики
(8 семестр)

здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка

спеціальності 016.01 Спеціальна освіта (Логопедія)

(Прізвище, ім'я, по батькові)

4 курс, група _____

Київ – 20 __

Укладачі:

Королько Наталія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент,
Верпатова Наталія Юріївна, завідувач відділу практичної підготовки, кандидат фізико-математичних наук, доцент

Рецензенти:

Савчук Олег Антонович, директор спеціальної школи I-II ступенів № 12,
Герашенко Світлана Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психокорекційної педагогіки та реабілітології

*Рекомендовано Вченою радою
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 7 від 29 лютого 2024 року)*

Королько Н.І., Верпатова Н.Ю. Щоденник з виробничої педагогічної практики (8 семестр) здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка спеціальності 016.01 Спеціальна освіта (Логопедія). К.: УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. 30 с.

Щоденник є звітним документом, у якому фіксується робота студента під час проходження виробничої педагогічної практики в спеціальному закладі освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. У посібнику наведено завдання практики, очікувані результати діяльності практиканта та критерії її оцінювання. Посібник містить необхідні рекомендації щодо якісного виконання програми практики.

Студент _____
(Прізвище, ім'я, по батькові)

направляється на виробничу педагогічну практику

до _____
(Назва закладу освіти – бази практики, адреса)

Термін проведення практики:

з „___” _____ 20__ р. по „___” _____ 20__ р.

Керівник практики:

(Прізвище, ім'я, по батькові, посада)

Студент прибув до спеціального закладу освіти – бази практики

„___” _____ 20__ р.

Директор закладу
(бази практики)

(Підпис)

(Прізвище, ім'я, по батькові)

МП

Вибув із спеціального закладу освіти – бази практики

„___” _____ 20__ р.

Директор закладу
(бази практики)

(Підпис)

(Прізвище, ім'я, по батькові)

МП

1. Організація практики

Настановча конференція з виробничої педагогічної практики відбудеться

„___” _____ 20___ р.

Звітна конференція з виробничої педагогічної практики відбудеться

„___” _____ 20___ р.

1.1. Студент, прибувши до спеціального закладу освіти для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ) – бази практики, повинен подати керівникові практики щоденник для реєстрації прибуття, пройти інструктаж з правил внутрішнього розпорядку закладу, техніки безпеки, уточнити план проходження практики, отримати завдання для проведення освітньо-корекційної роботи.

1.2. Під час проходження практики студент зобов'язаний:

- суворо додержуватися правил внутрішнього розпорядку закладу освіти – бази практики, студент може бути відсутнім лише з дозволу керівників практики;
- сумлінно виконувати завдання практики, передбачені програмою;
- виявляти високу відповідальність, старанність, творчу ініціативу, наполегливість, організованість, дисциплінованість, педагогічний такт і гуманність;
- систематично вносити записи до щоденника з практики та своєчасно подавати на перевірку необхідну документацію.

1.3. Наприкінці практики студент звітує про виконання програми виробничої педагогічної практики на педагогічній раді спеціального закладу освіти – бази практики й подає до кафедри логопедії та логопсихології необхідну звітну документацію.

1.4. Підсумки виробничої педагогічної практики підбиваються на підсумковій студентській конференції кафедри логопедії та логопсихології факультету спеціальної та інклюзивної освіти. Оцінювання результатів практики є диференційованим і враховується під час призначення стипендії.

1.5. Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, отримав негативний відгук на педагогічній раді про виконану роботу або не набрав достатню кількість балів, рішенням вченої ради факультету може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених кафедрою логопедії та логопсихології. Студент, який востаннє отримав негативну оцінку з практики, відраховується з університету.

2 Завдання виробничої педагогічної практики:

- забезпечення зв'язку теоретичних знань з фахових дисциплін та реальним освітньо-корекційним процесом, використання їх у розв'язанні конкретних освітніх, корекційно-розвиткових та виховних завдань з метою формування у студентів професійної і психологічної готовності до роботи в спеціальних закладах освіти;
- поглиблення знань, отриманих студентами під час вивчення курсів «Логопедагогіка», «Логопсихологія», «Логопедія», «Технології інклюзивної освіти», «Методики діагностики та корекції розвитку дітей із ТПМ», «Логопедична ритміка», «Організація та зміст логопедичної роботи в спеціальних закладах різного типу», «Інструментальні та нетрадиційні технології в логопедії», «Спеціальна методика викладання математики», «Спеціальна методика викладання української мови» тощо, уміння застосовувати одержані знання на практиці у освітньо-корекційній роботі з дітьми, що мають тяжкі порушення мовлення;
- включення студентів у всі основні види діяльності вчителя та вчителя-логопеда закладів спеціальної освіти для дітей з ТПМ;
- формування компетентностей вчителя початкових класів та вчителя-логопеда проводити фронтальну та індивідуальну освітньо-корекційну роботу з дітьми;
- ознайомлення студентів із сучасним станом корекційно-освітнього процесу в спеціальних закладах освіти, з передовим педагогічним досвідом та їх впровадженням у практичну діяльність.

Основні результати навчання згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

РН 1. Знати сучасні теоретичні основи предметної спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН 3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН 5. Розуміти та знати принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН 6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН 8. Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН 12. Аргументувати, планувати і надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і

функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

РН 13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, підготовки їх до суспільної та виробничої діяльності.

РН 15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні інформаційні технології, спеціалізоване програмне забезпечення, спеціальну апаратуру.

РН 17. Володіти культурою спілкування, його формами, способами, вербальними та невербальними засобами.

Під час проходження виробничої педагогічної практики студент має набути таких загальних та фахових компетентностей згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ФК 3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

ФК 4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу у спеціальних закладах освіти з урахуванням структури та особливостей порушення (мовлення, інтелекту тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

ФК 5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми з ТПМ, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

ФК 6. Здатність здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з ТПМ.

ФК 8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності на посаді вчителя та вчителя-логопеда.

ФК 12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої суспільної інтеграції.

ФК 15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

ФК 16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ФК 18. Здатність розуміти онтогенез розвитку дитини з порушеннями мовлення; володіти спеціальними технологіями корекційного спрямування в роботі з ними.

ФК 19. Здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, володіння мотивацією до виконання професійної діяльності, здатність до емпатії, коректного й адекватного сприймання осіб з особливими освітніми потребами.

3 Перелік звітної документації студента-практиканта

1. Щоденник спостереження освітньо-корекційного процесу.
2. Конспекти чотирьох контрольних уроків (з української мови, читання, математики, інтегрованого курсу «Я досліджую світ», дизайну і технологій, мистецтва, інформатики, фізичної культури).
3. Аналіз двох уроків.
4. Звіт про участь у вебінарах, інтернет-конференціях за тематикою навчання/виховання дітей з ТПМ, організації та змісту НУШ.
5. Психолого-педагогічна характеристика на двох учнів з ТПМ.
6. Психолого-педагогічна характеристика класу.
6. Картка мовленнєвого розвитку на двох дітей з ТПМ.
7. Конспекти двох індивідуальних логопедичних занять.
8. Конспект фронтального логопедичного заняття.
9. План-конспект бесіди з батьками дитини.
10. Конспект виховного заходу.
11. Щоденник виробничої педагогічної практики.
12. Звіт про проходження практики.

4. Критерії оцінювання виробничої педагогічної практики та результати роботи студента-практиканта

№	Вид діяльності студента-практиканта	Максимальна к-ть балів	К-ть балів
1	Щоденник спостереження освітньо-корекційного процесу	5	
2	Підготовка і оформлення чотирьох контрольних уроків (конспекти, наочність)	4 за кожний	
3	Проведення контрольного уроку № 1	4	
4	Проведення контрольного уроку № 2	4	
5	Проведення контрольного уроку № 3	4	
6	Проведення контрольного уроку № 4	4	
7	Підготовка конспекту виховного заходу та його проведення	4	
8	Підготовка конспекту індивідуального логопедичного заняття № 1 та його проведення	7	
9	Підготовка конспекту індивідуального логопедичного заняття № 2 та його проведення	7	
10	Підготовка конспекту фронтального логопедичного заняття та його проведення	7	

11	Підготовка плану-конспекту бесіди з батьками дитини та її проведення	3	
12	Психолого-педагогічна характеристика учня з ТПМ № 1	5	
13	Психолого-педагогічна характеристика учня з ТПМ № 2	5	
14	Психолого-педагогічна характеристика класу	5	
15	Картка мовленнєвого розвитку учня з ТПМ № 1	5	
16	Картка мовленнєвого розвитку учня з ТПМ № 2	5	
17	Участь у вебінарах, інтернет-конференціях	2	
18	Щоденник з виробничої педагогічної практики	5	
19	Звіт з практики	5	
	Всього:	100	

Керівники практики:

від кафедри логопедії та логопсихології

(Підпис)

(Прізвище та ініціали)

від бази практики

(Підпис)

(Прізвище та ініціали)

5. Індивідуальний графік проходження практики

№ з./п	Назви робіт	Терміни виконання	Відмітки про виконання
1	Ознайомлення з режимом роботи спеціального закладу освіти, планами роботи вчителя та вчителя-логопеда, вивчення складу класу	перший тиждень практики	
2	Відвідування уроків вчителів та студентів, участь в їх обговоренні	протягом всієї практики	
3	Ведення щоденника спостереження освітньо-корекційного процесу	протягом всієї практики	
4	Проведення контрольного уроку № 1		
5	Проведення контрольного уроку № 2		
6	Проведення контрольного уроку № 3		
7	Проведення контрольного уроку № 4		
8	Проведення виховного заходу		
9	Проведення індивідуального логопедичного заняття № 1		
10	Проведення індивідуального логопедичного заняття № 2		
11	Проведення фронтального логопедичного заняття		
12	Проведення бесіди з батьками дитини		
13	Підготовка та оформлення психолого-педагогічної характеристики учня з ТПМ № 1		
14	Підготовка та оформлення психолого-педагогічної характеристики учня з ТПМ № 2		
15	Підготовка та оформлення психолого-педагогічної характеристики класу		
16	Підготовка та оформлення картки мовленнєвого розвитку учня з ТПМ № 1		
17	Підготовка та оформлення картки мовленнєвого розвитку учня з ТПМ № 2		
18	Ведення щоденника	протягом всієї практики	
19	Підготовка звіту з практики		

Керівники практики:

6. Список дітей класу та їх мовленнєвий діагноз

№ з/п	Прізвище, ім'я дитини	Дата народження	Мовленнєвий діагноз

Вчитель _____

Вчитель-логопед _____

Дата	Вид роботи	Відмітки про виконання

7. Схеми аналізу уроку

Загальні відомості про урок:

- Тема, мета уроку, тип уроку.
- Умови для проведення уроку.

1 Матеріал уроку:

- відповідність теми уроку вимогам освітньої програми;
- зв'язок теми уроку (дидактичний та логічний) з попередніми та наступними уроками;
- оцінка змісту навчального матеріалу з точки зору корекційно-розвивальних завдань – чи дозволяє підібраний матеріал впливати на пізнавальну діяльність у емоційно-вольову моторну сферу учнів;
- посиленість матеріалу з точки зору:
 - змісту,
 - об'єму,
 - пізнавальних можливостей учнів;
- відповідність матеріалу завданням формування знань, умінь та навичок;
- оцінка ілюстративного матеріалу, що використовувався на уроці як додатковий засіб навчання та розвитку;
- відповідність домашнього завдання темі та меті уроку.

2 Обладнання уроку:

- наявність та підготовленість обладнання до початку заняття;
- раціональність відбору обладнання для даного уроку, його відповідність меті уроку та особливостям розвитку дітей з ТПМ;
- доцільність використання технічних засобів на даному уроці;
- помірність у використанні наочних посібників та дидактичного матеріалу.

3 Структура уроку:

- доцільність використання кожного етапу уроку;
- співвідношення та виправданість кожного етапу уроку, забезпечення органічного зв'язку між ними та підпорядкованість дидактичним корекційно-розвивальним та виховним завданням уроку;
- логічна та дидактична завершеність уроку.

4 Корекційно-виховна робота на уроці:

- доцільність прийомів, спрямованих на посилення мотивації учнів, подолання у деяких з них індивідуальності до роботи, неадекватності поведінки;
- ефективність використання різних методів і засобів навчання та виховання;
- необхідність організації розумових дій учнів на всіх етапах освітнього процесу, виконання ними інтелектуальних операцій (орієнтувально-

дослідницьких, узагальнюючих, аналізуючих, контролюючих), пов'язаних з вивченням завдання та його виконанням;

- корекційно-розвивальна спрямованість методів навчання та виховання, оцінка використання цих методів;
- можливість мовленнєвої активізації учнів, продуктивність засобів спонукання до мовленнєвої діяльності, необхідність контролю за мовою учнів, виправлення лексико-граматичних помилок;
- виховання учнів на уроці, засоби, що використовуються в освітньому процесі;
- результативність здійснення індивідуального та диференційованого підходу до учнів на уроці.

5 Підготовленість вчителя до уроку:

- знання матеріалу уроку, вміння використовувати різноманітні методи та прийоми роботи, використання нової наукової загально-педагогічної та спеціальної літератури;
- здатність враховувати психофізичні особливості учнів, уміння використовувати в ході уроку заохочення відповідно з індивідуальними особливостями учнів з ТПМ;
- характеристика мовлення вчителя (виразність, точність);
- характер поведінки вчителя на уроці та її вплив на емоційно-вольову діяльність та поведінку учнів;
- загальна оцінка підготовленості вчителя до уроку.

6 Загальна оцінка уроку:

- продуктивність реалізації дидактичних корекційно-розвивальних та виховних завдань уроку, характер засобів, що забезпечували розв'язування поставлених завдань;
- рівень організації діяльності та поведінки учнів на уроці;
- ефективність реалізації дидактичних принципів навчання, результативність індивідуальної, фронтальної та диференційованої роботи на уроці, корекційно-розвивальна спрямованість уроку в цілому та кожного з його етапів;
- одержані знання в процесі уроку, вміння та навички, що формувалися та закріплювалися в ході уроку, цілісність та завершеність уроку.

8. Схема аналізу виховного заходу

- 1** Тема виховного заходу, його мета, завдання, відповідність віковим особливостям класу.
- 2** Обґрунтувати вид та зміст роботи.
- 3** План проведення даного заходу, його оцінка. Обладнання.
- 4** Підготовка учнів до проведення заходу.
- 5** Методика проведення виховного заходу.
- 6** Відношення учнів до роботи (активність, самостійність, увага, інтерес, дисциплінованість)
- 7** Загальна оцінка проведеної роботи з точки зору виховної мети.
- 8** Як готувався захід, яка робота проведена з активом та окремими учнями. Як підтримувалася активність. Самостійність та ініціатива учнів.
- 9** Виховна цінність заходу.
- 10** Роль вчителя у підготовці та проведенні заходу.
- 11** Пропозиції щодо вдосконалення виховної роботи з даним дитячим колективом.

9. Схема психолого-педагогічної характеристики учня з ТПМ

1 Загальні відомості про учня та його сім'ю:

- прізвище, ім'я, по батькові;
- рік народження; клас, рік вступу до спеціальної школи, звідки вступив до спеціальної школи;
- склад сім'ї (батьки, сестри, брати).

2 Дані медичного обстеження та спостережень шкільного лікаря:

- анамнез, діагноз;
- загальний фізичний розвиток, порушення, що мають місце;
- особливості сенсорно-моторної сфери (зір, слух, мовноруховий апарат, моторика – скованість, розгальмованість, порушення координації рухів, цілеспрямованості).

3 Успішність учня:

- дисциплінованість учня на різних уроках (українська мова, читання, математика, дизайн та технології, мистецтво, фізична культура);
- особливості засвоєння знань, формування навичок та вмінь учнів, розуміння та засвоєння навчального матеріалу, прояв самостійності в опануванні знаннями, розвиток практичних умінь та навичок.

4 Особливості уваги та пізнавальної діяльності:

- особливості уваги: як привертається увага на уроці, стійкість уваги, розподіл, переключення, неуважність та її причини;
- особливості сприймання та спостережень: темп, повнота, правильність, сприймання часу (знання мір часу, послідовності та тривалості подій), сприймання простору (форми, величини, положення у просторі, перспективи);
- особливості уявлення: повнота, узагальненість, фрагментарність, уподібнюваність, спотворюваність;
- особливості пам'яті: запам'ятовування (темп, обсяг), збереження (міцність), впізнавання (відомого у повному матеріалі), відтворення (точність, послідовність, повнота), який вид пам'яті переважно розвинений в учня (зоровий, слуховий, моторний, змішаний), рівень розвитку пам'яті (переважає механічна або словесно-логічна пам'ять);
- особливості мислення:
 - темп мисленнєвої діяльності, активність чи пасивність, послідовність суджень, доказовість, критичність, вміння встановлювати причинно-наслідкові залежності; утруднення у виконанні мисленнєвих операцій (аналізу, синтезу, порівняння, абстракції, узагальнення, класифікації);
 - вміння робити висновки, узагальнення, умовиводи; утруднення та їх причини;
 - особливості засвоєння понять учнями (диференційованість, уподібнюваність, вміння виділяти суттєві ознаки та давати їм визначення);

- який вид мисленнєвої діяльності переважно розвинений в учня (наочно-дійовий, наочно-образний, словесно-логічний);
- мовлення:
 - імпресивне мовлення: розуміння учнем звернутого до нього мовлення;
 - експресивне мовлення: словник, граматична будова, темп, виразність, завершеність;
 - діалогічна ініціативність: вміння підтримувати тему розмови, ставити питання, формулювати відповіді;
 - писемне мовлення: вміння висловити думку, правильно використовувати слова, будувати речення, граматичні форми; утруднення під час виконання письмових завдань (списування, письмо під диктовку, самостійні роботи);
 - співвідношення розвитку усного та писемного мовлення;
 - мовленнєві порушення.

5 Взаємостосунки з колективом:

- здатність до організованої поведінки, до колективних дій, вміння підкорятися вимогам колективу;
- як до учня відносяться товариші;
- відношення до молодших та старших учнів;
- особливості комунікативності (контактне, конфліктує, поза колективу);
- прихильність, симпатії, дружба з дітьми.

6 Спрямованість особистості та поведінка:

- основні моральні якості: відношення до праці та навчання, саморегуляція та дисциплінованість, відношення до виконання правил та вимог, поведінка на уроці, перерві та вулиці, мотиви дисциплінованості, наявність почуття обов'язку та відповідальності;
- навички культурної поведінки;
- інтереси, різноманітність інтересів і глибина, стійкість, виборність, форма прояву інтересів, мотивація своїх інтересів;
- прояв вольових рис характеру, наявність вольових рис у характері, цілеспрямованість вчинків та дій, недоліки у розвитку волі (упертість, негативізм, імпульсивність та ін.);
- основні моральні риси характеру (гуманність, працьовитість, стриманість, самокритичність, колективізм та ін.);
- наявність особливих рис характеру (егоїзм, замкнутість, порушення особистості);
- недорозвиток емоцій та вищих почуттів (лабільність настрою, схильність до афективних спалахів, тривалість та адекватність переживань).

7 Заключення.

Відмітити, в чому проявляється атипичність розвитку учня. Яке, на вашу думку, основне порушення в учня. Зробити висновки про основні можливості лінії подальшої корекційно-виховної роботи з учнем.

10. Схеми психолого-педагогічної характеристики класу

1 Загальні відомості про клас:

Спеціальна школа № _____, клас _____.

Всього учнів _____, хлопчиків _____, дівчаток _____.

Склад класу за діагнозом.

Склад класу за віком:

за кількістю років перебування в масовій школі _____,

за кількістю років у спеціальній школі _____,

скільки часу більшість учнів вчать разом _____,

скільки років з класом працює вчитель _____.

2 Фізичний розвиток, стан здоров'я учнів.

3 Мовленнєві порушення учнів.

4 Успішність і дисципліна в класі:

Успішність класу з окремих предметів у поточному році. Виділити учнів, які вчать добре, які слабкіше. Причини неуспішності. Утруднення у навчальній діяльності, як вони долаються. Кількість учнів, які вчать за індивідуальною програмою.

Ставлення учнів до навчальної діяльності (позитивне, негативне).

Дисципліна у класі. Дезорганізатори та робота з ними.

6 Взаємостосунки в учнівському колективі:

Характеристика класного активу та його роль у житті класу: ініціативність, наполегливість, вимогливість до себе та інших. Роль активу в роботі вчителя. Характеристика основних мікрогруп у колективі.

Індивідуалісти, замкнуті, неконфліктні учні, які протиставляють себе колективу, учні, які не перебувають в ізоляції.

Особливості стосунків між хлопчиками і дівчатками.

Традиції колективу (наявність громадської думки, почуття колективної відповідальності, гордості за клас, школу). В яких випадках колектив підтримує думку вчителя. Вплив колективу на розвиток окремих учнів. Згуртованість колективу при оцінці вчинків товаришів, при виконанні громадських доручень.

Що практично зроблено для згуртування колективу, поліпшення мікроклімату спілкування і формування в колективі позитивних традицій.

7 Роль класного колективу в житті школи:

Взаємостосунки класу з колективами інших класів. Участь класу в громадському житті (чергування, громадсько-корисна праця, змагання, ігри тощо). Участь в роботі гуртків, культпоходи, читацькі конференції.

8 Роль вчителя у формуванні колективу класу:

Авторитет вчителя. Основні методи роботи з активом класу та окремими учнями. Врахування індивідуальних особливостей в роботі з учнями і класним колективом, приклади.

Шляхи формування активності, колективної ініціативи і самостійності класу, приклади. Яка робота проводиться по згуртуванню класного колективу. Врахування внутришньоклективних стосунків в організації роботи класу. Використання класного колективу для виховання окремих учнів.

Врахування вікових та типологічних особливостей дітей з ТПМ.

9 Заключення.

Дати загальну характеристику колективу щодо цілеспрямованості у діяльності. Показати свою участь в роботі по формуванню класного колективу. Висловити власні пропозиції про завдання і напрямки виховання даного класного колективу.

11. Схема картки мовленнєвого розвитку учня

Дата обстеження _____ 20 ____ р.

Загальні відомості про дитину та сім'ю:

Прізвище, ім'я дитини _____

Дата народження _____

Який заклад освіти відвідує дитина _____

Рідна мова дитини _____

Ім'я та по батькові, рік народження, стан здоров'я батьків:

Мати: _____

Батько: _____

Скарги батьків _____

Анамнестичні відомості:

- 1 Від якої вагітності, пологів; як протікала вагітність (хвороби, травми, токсикоз, психоз), як протікали пологи (дострокові, вчасні, стимуляція, асфіксія тощо).
- 2 Вага і зріст дитини при народженні.
- 3 Вигодовування (грудьми, штучне, коли принесли годувати, як і скільки смоктала).
- 4 Ранній психофізичний розвиток (коли дитина стала тримати голову, сидіти, вставати, ходити, коли з'явилися зуби, коли стала впізнавати близьких). Поведінка дитини до року (спокійна, неспокійна, як спала і т. ін.)
- 5 Перенесені захворювання (до року, після року).
- 6 Мовленнєвий розвиток дитини (гуління, лепет, перші слова, час появи фразової мови, чи не було дефектів складової структури слів, агроматизмів). Чи не переривався мовленнєвий розвиток, якщо переривався, то з якої причини, як довго тривав, з якими наслідками. Як дитина розуміла мову, як дитина розуміла мовлення, коли помітили, що дитина погано говорить.
- 7 Мовне оточення, соціальні умови, відомості про батьків (їхні мовленнєві порушення, наявність нервово-психічних та соматичних захворювань до народження дитини).
- 8 Відомості про нервово-психічний, соматичний, психомоторний розвиток та стан слуху і зору (за даними обстеження лікарів-спеціалістів).

Стан звуковимови:

- 1 Виявляється характер дефекту вимови звуків – відсутність, спотворення, заміна одного звука іншим - в різних умовах мовлення (самостійно, відображено) та на різному мовленнєвому матеріалі:
 - при ізольованій вимові звуків,
 - у різних типах складів (відкритому, закритому, при збігові приголосних),
 - в різних позиціях у слові (початок, кінець, середина),
 - в реченнях.
- 2 Будова органів периферійного мовного апарату (виявляються відхилення в будові артикуляційних органів: губ, зубів, щелеп, язика, твердого й м'якого піднебіння).

Артикуляційна моторика:

- 1 Вивчаються можливості дитини виконувати органами артикуляції основні рухи, необхідні для творення мовних звуків, за такими критеріями:
 - наявність або відсутність певного руху чи артикуляційної пози,
 - характер м'язового тону (нормальний, в'ялий, надмірно напружений),
 - активність,
 - обсяг руху (повний, неповний),
 - точність руху, чи наявний при цьому самоконтроль,
 - тривалість (уміння утримувати мовленнєвий орган у потрібному положенні протягом певного відрізка часу),
 - темп (нормальний, прискорений, уповільнений),
 - переведення з одного руху на інший,
 - наявність синкінезій, асиметрії рухів тощо.
- 2 Перевіряється характер поодиноких рухів та їх серій. Порівнюється якість виконання рухів за наслідуванням та словесною інструкцією.
- 3 Звертається увага на рухливість м'язів мімічної мускулатури, на акти жування, ковтання, слинотечу.

Стан дихальної голосової функції:

- 1 Особливості мовного дихання: дихання у спокої та в момент мовлення, частота дихання здійснюється при видиху чи вдиху, тривалість мовного вдиху, наявність або відсутність пауз тощо.
- 2 Характеристика голосу, виразність, інтонаційне забарвлення, наявність носового відтінку, монотонність, виснажуваність голосу тощо.
- 3 Темп і ритм мовлення: прискорений, уповільнений, рівномірний, нерівномірний.

Стан фонематичного розвитку:

- 1 Сприймання ритмічної структури слова.
- 2 Розрізнення слів-паронімів.
- 3 Знаходження спільного звука в словах.
- 4 Придумування слів на заданий звук.
- 5 Диференціація звуків, близьких за акустико-артикуляційними ознаками.
- 6 Визначення у слові першого, останнього звуків, усіх приголосних і окремо голосних, послідовно усіх звуків і складів слова.
- 7 Визначення кількості складового і звукового складу слова.
- 8 Утворення слів із окремих звуків (вправи на фонематичний синтез).

Особливості словникового складу та граматичної будови мови:

- 1 Обсяг, якісна характеристика та відповідність віковій нормі активного і пасивного словника (лепетні слова, звуконаслідування, наявність у самотійному мовленні таких частин мови: іменник, дієслово, прикметник, прислівник, прийменник тощо).
- 2 Функція словозаміни (вживання в мові відмінкових закінчень, числових, часових та інших граматичних форм, характер аграматизмів).

- 3 Функція словотворення (за допомогою суфіксів, префіксів, інтерфіксів, способом складання основ).
- 4 Синтаксис (наявність або відсутність фразового мовлення, типи речень, порядок слів у реченні, наявність головних членів речення, чим вони виражені, чи вживається складений присудок, характер аграматизмів).
- 5 Зв'язне мовлення (складання оповідання за серією сюжетних картин, переказ, складання за уявою).

Висновок про загальний мовний розвиток дитини дається на підставі аналізу всіх завдань. При визначенні стану звукової системи мовлення зазначається, які конкретно фонетичні групи звуків порушуються, характер цих порушень, рівень оволодіння артикуляцією та можлива причина дефектів звуковимови й звукосприйняття.

При аналізі стану лексичного розвитку дитини робиться висновок про точність розуміння та вживання у власному мовленні лексичних значень слів (предметної співвідносності, узагальнюючої функції, понятійної співвідносності слів, багатозначності та перенесеного значення), звертається увага на обсяг словника, наявність у ньому різних частин мови, розуміння і точності вживання слів з префіксами, суфіксами, використанням в мові синонімів, антонімів тощо.

У граматичній будові важливо з'ясувати особливості словозміни (як дитина засвоїла категорії відмінка, роду, числа, часу і т. ін.) та словотворення (чи правильно вживає у власній мові словотворчі морфеми) та як володіє синтаксисом.

При аналізі зв'язного мовлення звертається увага на логічний зв'язок речень, послідовність та повноту викладу.

Lined writing area consisting of multiple horizontal lines.

(особистий підпис студента)

Правила ведення й оформлення щоденника

1. Щоденник – основний документ студента під час проходження виробничої практики.
2. Під час практики студент щодня коротко записує в щоденнику що зроблено ним для виконання індивідуального графіка проходження практики.
3. Не рідше як раз на тиждень студент зобов'язаний подавати щоденник керівникам практики від кафедри логопедії та логопсихології та від бази практики, які перевіряють записи студента й підписують їх, вносять письмові зауваження та додаткові завдання.
4. Після закінчення практики щоденник переглядається керівниками практики, відповідним чином затверджується та передається на кафедру.
5. Без заповненого і затвердженого щоденника практика не зараховується.
6. Щоденник зберігається на кафедрі протягом трьох років.

